

До чого Вас спонукає цьогорічна осінь?

Осінь вже перейшла свій половинний рубіж, а ми все ще тужимо за теплом, яке так раптово втратили на початку вересня. Та ось минулого тижня випогодилось настільки, що сміливо можна назвати цьогорічну осінь золотою. Те, що ранки холодні, не страшно — є привід купити собі гарнющий теплий светр або зв'язати самому. Крім цього, як побачите з опитування, декому навіть така осінь загаряча.

А от відсутність дощів тішить більшість. Усе-таки гуляння по калюжах — розвага не на щодень, та й самі знаєте, як то сіро і волого стає у нашому Львові, коли сотається з неба протівна мжичка, а в аудиторіях тісно від мокрих парасоль... І якась безнадія охоплює від вигляду похмурих облич у маршрутках. І найактуальніший сайт в усьому інтернеті — прогноз погоди.

Вчені переконані, що світло потрібне людині не менше, ніж їжа і вода. Студенти з настанням погожих осінніх днів перетворюються на лінивих котів, які ніжаться на лавках на сонечку. Можливо, вони таким чином заряджаються (як батарейки), щоб не впасти у депресію, коли настане негода і прийдуть зимові холоди? Хоча більше захоплення, зокрема, у мене викликають ті особи, які акумулюють сонячну енергію активно — їдуть у Карпати, ходять на фестивалі у місті (а їх достатньо восени і просто неба) чи просто блукають парками...

Взагалі, залежність від погоди виникає тоді, коли ця погода руйнує наші плани або підточує здоров'я. У всіх інших випадках непогода — лише мінімальний фізичний дискомфорт. Зрештою, дехто зі студентів вже думає про модулі, тому навіть сонечко за вікном не вельми тішить...

Богдан Гатала, випускник Львівської політехніки:

„Більше проводимо часу на повітрі“

Погода цієї осені мені подобається — сонечко яскраво світить, навіть трохи гріє... Ми ходимо з дівчиною в парк, переважно парк імени І. Франка, сидимо на лавочці, спілкуємось. Тепер ми працюємо, тому нема можливості поїхати у Славське. Нещодавно були в цирку, на програмі „Браво“. На фестивалі ж не ходимо, більше проводимо часу на повітрі.

Ірина Вознюк, студентка п'ятого курсу факультету іноземних мов Львівського національного університету імени І. Франка:

„Якби трохи схолодніло, то було би ще ліпше“

Погода загалом хороша, але якби трохи схолодніло, то було би ще ліпше. Зранку добре, а в обід вже спекотно — я люблю, коли осінь холодніша. Ми їздили з хлопцем три тижні тому в Умань, у Софіївку. Тоді ще листя переважно було зелене і падали дощі. У Львові ми ходимо в Парк культури, деколи — в Стрийський.

Христина Кузик, випускниця Львівської комерційної академії:

„Погода сприяє розвагам“

Осінь цього року дуже гарна, романтична і, головне, суха — досить сонечка, падає жовте листя... Не люблю, коли сльота, бо тоді (пригадую торішню осінь) з'являється депресія. Багато з друзями гуляємо, їздили в Карпати — там осінь ще гарніша. У Львові недавно ходили на весілля, опісля — на Свято сиру та вина. Погода якраз сприяє розвагам.

Андрій Сапіга, студент п'ятого курсу Інституту енергетики та систем керування Львівської політехніки:

„У природи нема поганої погоди!“

На жаль, ця осінь для мене трошечки заохолодна. Тому що подорож мотоциклом без спеціального спорядження при температурі нижче десяти градусів є вже мукою. Оскільки спорядження дороге, і я його собі придбати не можу, доводиться добряче вдягатися, і це викликає великі незручності. Подорожую Закарпаттям, Рівненщиною, Тернопільщиною, Хмельниччиною. Люблю і дощ. Тоді їздити не можна, зате можна відпочити, подумати про вічне. Дощ — це саме та погода, яка дає можливість зостатись наодинці зі собою і вирішити певні життєві питання. Врешті-решт, в природи нема поганої погоди!

Тарас Калачинський, студент другого курсу Інституту телекомунікацій, радіоелектроніки та електронної техніки Львівської політехніки:

„Наполегливо намагаюся вчитися“

Цього року осінь класна! Холод приходиться періодами. Треба вдягатися тепліше, а то можна змерзнути, а лікарі застерігають, що знову гряде якась епідемія... Але навіть у таку сонячну погоду я наполегливо намагаюся вчитися. Після пар йти в гуртожиток не хочеться, тож, може, прогуляюся по магазинах — куплю собі теплий светр. А то набридло тремтіти від холоду і бігти з єдиним бажанням залізи під ковдру і дивитись якийсь фільм.

Опитувала й міркувала Наталя ЯЦЕНКО

подія тижня

Покрий нас світлим своїм омофором

Гарної погожої днини, у день свята Покрову Богородиці, на площі поміж Науково-технічною бібліотекою та Інститутом інженерної механіки та транспорту Львівської політехніки відбулося урочисте посвячення фігури Матері Божої.

Відкрив дійство проректор з науково-педагогічної роботи та соціального розвитку Богдан Моркляник. З цією подією присутніх привітали ректор Юрій Бобало, директор ІІМТ Зіновій Стоцько, голова Товариства „Просвіта“ Христина Бурштинська, пресо священний владики Бенедикт. У своїх виступах вони відзначили, що акція має духовний і виховний аспекти, адже тут можна помолитися перед іспитом, задуматися над християнськими цінностями. Христина Бурштинська нагадала, що 14 жовтня 1942 року зродилася в Україні непереможна УПА, тому цей день „навіки увійшов в наші серця: з іменем Богородиці український народ мав силу пережити всі випробування, з нею він подолає й нові випробування, які можуть випасти на нашу долю“.

Цього дня лунали слова подяки керівництву Львівської політехніки,

зокрема, ректорові Юрію Бобалу — за підтримку ідеї і всіляку допомогу в спорудженні фігури, проректорові Володимиру Крайовському — за постійний контроль і керівництво будівельними роботами, авторів архітектурного планування і композиції — заступникові директора ІАРХ, старшому викладачеві кафедри дизайну та основ архітектури Ярославу Рокочому та всім, хто долучився до реалізації задуму.

Скульптурне зображення Богоматері посвятили пресо священний владики Бенедикт і капелан Львівської політехніки Богдан Грушевський, а студентський хор „Гаудеамус“ під орудою диригента Романа Дзиндзи виконав молитву „Отче наш“ та релігійний твір „Пречиста Діво Мати“.

За словами Ярослава Ракочого, обираючи місце для фігури Богородиці, подбали також про оригінальний сучасний дизайн навколо, про прив'язку до форм сусідньої архітектури, до осей. На його думку, це має бути місце, куди можуть приходити люди — поставити квіти, відпочити, подумати про святе.

Катерина ГРЕЧИН

вшанування

Вклонилися пам'яті ректорів

Світлина Наталії Павлиш

18 жовтня, з нагоди 165-ї річниці від дня народження колишнього ректора Львівської політехніки Юліана Медведського, начальник відділу молодіжної політики та соціального розвитку Володимир Залуцький, голова „Молододі Просвіти“ Мирослава Ковальчук та інженер відділу молодіжної політики та соціального розвитку Роман Яцульчак поклали квіти до могили вченого на Личаківському кладовищі та помолвилися на місцях поховання ректорів Політехніки Ю. Захарівича та Ю. Рудавського. А кілька днів перед тим члени Колегії та профкому студентів і аспірантів Львівської політехніки та „Молододі Просвіти“ традиційно прибрали могили колишніх ректорів.

Н. П.

урочистості

15 жовтня кафедра електронних засобів інформаційно-комп'ютерних технологій Інституту телекомунікацій, радіоелектроніки та електронної техніки ушанувала своє перше п'ятдесятиріччя

Кафедра відсвяткувала ювілей

Урочистості розпочалися засіданням науково-методичної комісії з напряму радіоелектричних апарати Міністерства освіти і науки України, в яких взяли участь гості зі споріднених кафедр й університетів інших регіонів України — представники Харківського національного університету радіоелектроніки, Одеського національного технічного університету, Національного політехнічного університету „КПІ“, Вінницького державного університету, Запорізького національного університету, генеральний директор фірми „Джейбіл“ із Закарпатської області разом зі своїми працівниками.

Свято продовжилось в актовій залі головного корпусу. Його відкрив директор ІТРЕ, професор Іван Прудюс. Зі святом ювілярів привітав колишній випускник радіотехнічного факультету,

Світлина Катерини Гречин

а нині ректор Львівської політехніки професор Юрій Бобало. Він вручив Почесну грамоту Львівської політехніки ветеранам кафедри, доцентів Любові Закалик, грамоти університету — доцентам Костянтинові Янгурському і Олександрові Воблomu, професори

Михайлові Матвійківу та директорові Науково-технічної бібліотеки Львівської політехніки Олександрові Шишці.

Про кафедру, її становлення, успіхи і досягнення, нові наукові напрями, видатних її випускників, які працюють не лише на кафедрі й керують різними підрозділами Львівської політехніки, а й очолюють великі концерни, наукові колективи, є послами у різних державах тощо, розповів її завідувач Володимир Павлиш. Своїми спогадами поділилися також колишні завідувачі кафедр, професори Леонід Недоступ та Андрій Смердов.

Цього дня ювіляри почули на свою адресу чимало приємних слів, побажань, отримали багато квітів та різних подарунків як від гостей, так і своїх колег — керівників кафедр Інституту.

Катерина ГРЕЧИН

знай наших!

Докторант Львівської політехніки Ольга Мельник визнана найкращим молодим науковцем-економістом України. За цикл наукових праць „Інноваційні технології формування бюджетів підприємств у конкурентному середовищі“ їй присуджено Премію Верховної Ради України в галузі економіки

Найталановитіший молодий науковець

Ця премія вручається щорічно най-талановитішим українським молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та наукових розробок за 20 номінаціями.

Ольга Мельник представила цілком нові й доволі несподівані для фахівців результати власного комплексного дослідження формування та впровадження на вітчизняних підприємствах інноваційних технологій розробки основних бюджетів, в яких, зокрема, враховувалися особливості національної нормативно-правової бази, а також наявне ринкове середовище та рівень динамічності умов функціонування. На підставі цього розроблено базові засади формування реалістичних бюджетів на підприємствах з урахуванням економічних підходів, обґрунтовано інструментарій та методично-інструктивне забезпечення у цій сфері.

Високий теоретичний рівень дослідження молодого львівського економістки викликав неабияке зацікавлення серед підприємців. Адже ця робота містить низку оригінальних інноваційних ідей, що мають на меті забезпечити зміцнення фінансової дисципліни на підприємствах, ефективне управління фінансовою результативністю, грошовими потоками, структурою капіталу, а це, зрештою, позитивно позначається на суттєвому зменшенні витрат, лікві-

дації необґрунтованих витрат, зростанні прибутковості, поліпшенні ситуації із платоспроможністю. Важливо те, що запропоновані Ольгою Мельник інноваційні технології формування бюджетів вже успішно впроваджені на низці підприємств України — у ДАХК „Артем“, ВАТ „Новолинський ливарний завод“, ВАТ „Львів-Авто“, ВАТ „Галич-Авто“, ЗАТ „Автонавантажувач“, ВАТ „Маяк“ та інших.

— Характерною особливістю цієї премії, — розповідає Ольга Мельник, — є те, що у творчому інтелектуальному змаганні беруть участь молоді науковці, котрі здебільшого працюють у солідних установах Національної академії наук України. Тому потрапити у цю елітну когорту тому, хто працює у вищих навчальних закладах, не так просто. У цьому контексті хотілось би наголосити,

що у Львівській політехніці створено всі умови для розвитку науки та реалізації потенціалу молодих науковців. Отримання цієї нагороди стало можливим завдяки підтримці ректора Юрія Бобала, проректора з наукової роботи Зоряна Піха, заступника проректора з наукової роботи Лілії Жук та директора Інституту економіки і менеджменту Олега Кузьміна.

На церемонії вручення нагород Голова Верховної Ради України Володимир Литвин нагадав, що нині в Україні майже 30 тисяч молодих науковців, з яких понад 230 докторів і майже 13 тисяч кандидатів наук. Це, на його думку, гарні показники. Між тим варто звернути пильнішу увагу на проблеми, що виникають з просуванням молодих вчених у науку. Йдеться про наявний нині розрив між різними поколіннями українських науковців, що потребує виправлення і налагодження роботи щодо постійного поповнення академічних установ молодими науковими кадрами.

Під час вручення премії представниці Львівської політехніки Ользі Мельник спікер Українського парламенту назвав три, на його погляд, найкращі українські вищі навчальні заклади: Київський національний університет імені Т. Шевченка, Львівську та Київську політехніки.

Прес-служба Львівської політехніки

міжнародні стипендії

На навчання — до Франції

Минулого тижня студенти Львівської політехніки зустрілися з представником Львівської організації Кампус Франс Вірою Савчак. Як відзначила пані Віра, подати свою кандидатуру на здобуття стипендії уряду Франції можуть ті студенти, хто добре знає французьку мову, має добрі успіхи у навчанні і ще не має 30 років. Гостя познайомила львівських політехніків з тими стипендіями, які їм пропонує Посольство Франції в Україні. Серед них:

- стипендії на здобуття диплому другого циклу навчання, еквівалентного диплому магістра, з будь-якої дисципліни (тривалість — 10 місяців);
- стипендії для навчання в аспірантурі під французько-українським по-

двійним науковим керівництвом для роботи над дисертацією (три наукові стажування тривалістю шість місяців упродовж трьох років);

- стипендії „n + i“ для проходження магістерського циклу навчання для випускників інженерних факультетів (рівень — бакалавр/магістр);
- стипендії для навчання за магістерською програмою COPERNIC для фахівців економічної та інженерної галузей (рівень — магістр).

Віра Савчак відповіла на численні запитання студентів, а керівник відділу міжнародних зв'язків Львівської політехніки Ярослав Андрусів запропонував усім охочим скористатися такою нагодою, адже Львівська політехніка

Світліна Катерина ГРЕЧИН

має угоди на таке навчання з двома французькими вишами.

Докладнішу інформацію можна отримати за адресою у Львові: вул. Огієнка, 18А, тел. 297-08-31, aflviv@gmail.com .

Катерина ГРЕЧИН

на черговому засіданні

На засіданні Вченої ради університету в центрі уваги були проєкт Програми розвитку Львівської політехніки на період до 2020 року та готовність матеріально-технічної бази до нового навчального року. З цих питань Вчена рада прийняла відповідні ухвали

У центрі уваги Вченої ради

Перспективи дослідницького університету

Як відзначив ректор Львівської політехніки професор Юрій Бобало, проєкт програми розвитку університету на період до 2020 року розроблено на виконання Постанови Кабінету Міністрів України „Про надання Національному університету „Львівська політехніка“ статусу самоврядного (автономного) дослідницького національного вищого навчального закладу“, інших документів Кабінету Міністрів та Колегії Міністерства освіти і науки України.

Мета програми, про яку доповідав ректор, — забезпечити поступальний і стійкий розвиток Львівської політехніки як навчально-наукового інноваційного центру з розвиненою інфраструктурою, зорієнтованою на підготовку конкурентоспроможних фахівців, науково-педагогічних кадрів, трансфер нових знань та новітніх технологій, розроблення інноваційної продукції світового рівня, впровадження у практику наукових досягнень, технічних, технологічних та проєктно-конструкторських розробок.

Для досягнення мети передбачено реалізацію десяти основних завдань. Зокрема: моніторинг ринку праці, тенденцій розвитку економіки держави і регіону за галузями; удосконалення управління університетом та його організаційної структури; інноваційно-освітня діяльність; кадрове забезпечення освітньо-наукової діяльності університету та удосконалення системи атестації науково-педагогічних працівників; інноваційно-наукова діяльність та розвиток інноваційної структури; розвиток матеріально-технічної бази; інформаційне забезпечення освітньо-наукової діяльності; співпраця з установами НАНУ, науковими установами та вищими навчальними закладами України; міжнародна співпраця та інтеграція у міжнародний освітянський і науковий простір; молодіжна політика та студентське самоврядування.

На думку Юрія Бобала, всім політехнікам слід докласти максимум зусиль, щоб наповнити програму розвитку університету новим, повноцінним змістом, подбати про позиціонування свого вишу як потужного освітньо-наукового, інноваційного, конкурентоспроможного у світі центру, сформуванню сучасну систему під-

готовки висококваліфікованих фахівців, розширити й підвищити якість освітніх послуг, створити інноваційну та ефективну структуру комерціалізації наукових розробок та трансферу технологій, забезпечити інтеграцію університету в європейський освітній і науковий простір тощо.

Маємо програму розвитку

Виконання програми розвитку Львівської політехніки до 2020 року, як і щоденна якісна підготовка фахівців, вимагають поліпшення і зміцнення матеріально-технічної бази університету, поліпшення умов праці (особливо у зимовий період), комфортного проживання у гуртожитках тощо.

Про те, наскільки готова матеріально-технічна база університету до нового навчального року, доповів членам Вченої ради проректор з навчально-виробничої роботи Володимир Крайовський. Як відзначив доповідач, уже виконано 75 відсотків запланованого. Якщо аналізувати динаміку розвитку матеріально-технічної бази, то вона з року в рік поліпшується. Так, інтенсивно ремонтують аудиторно-лабораторний фонд, у навчальних корпусах проводять капітальні ремонти санвузлів, замінюють інженерні комунікації, вітражне скління, поетапно замінюють котельні.

Щоразу привабливішими стають Студентське містечко, територія навколо навчальних корпусів, табори відпочинку і таке ін. Добре працює й відділ з енергозбереження. Саме завдяки його активній участі в конкурсі програми з енергоощадності, яку проводило Міністерство освіти й науки України, Політехніка ввійшла у четвірку вишів, які фінансують з державного бюджету.

Однак перед навчально-виробничою частиною є ще чимало важливих завдань, які вимагають як нагальної роботи, так і чималих коштів. Зокрема, це стосується найпроблемніших нині корпусів №№ 6, 10 а, 19, 20, 22, корпусів на вулиці Конюшинній, системи опалення, котельні, дахів, водовідведення тощо. На думку Володимира Крайовського, „ми рухаємося правильним шляхом, адже маємо програму розвитку Львівської політехніки на період до 2010 року, де є блок питань щодо зміцнення матеріально-технічної бази, на основі якої формуємо щорічні заходи“.

Катерина ГРЕЧИН

коротко

Набув чинності підписаний Віктором Януковичем закон про зміни до Закону про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. Такими до 2020 року визначили фундаментальні наукові дослідження з найважливіших проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави; інформаційні та комунікаційні технології; енергетику та енергоефективність; раціональне природокористування; науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань; нові речовини і матеріали.

Кожен третій студент українського вишу мріє навчатися за кордоном, кожен четвертий вважає систему вищої освіти в Україні корумпованою і „відстає“ від потреб часу. Такі дані навели експерти міжнародних освітніх фондів на засіданні круглого столу у рамках Днів європейської освіти. Серед українських студентів найпопулярніші — США і держави ЄС, а найпопулярніші спеціальності — програми забезпечення, аналітика фінансового ринку, економічний та банківський менеджмент.

Минулого тижня у Львові тривали Дні Швеції, організовані Посольством Швеції в Україні та Шведською торговою радою. Упродовж 14 — 15 жовтня львів'ян ознайомили з економікою, громадським життям, наукою та культурою скандинавської країни. Відбулися семінари та круглі столи з питань енергоефективності та екології, впровадження найновіших технологій.

За матеріалами інформаційних агенцій

інновація

Львівська політехніка готуватиме абітурієнтів зі школи

Минулого четверга у Львівській політехніці презентували Інноваційний навчально-науково-виробничий комплекс „Школа — Коледж — Університет — Підприємство“.

Структуру, до складу якої входять Політехніка, ТзОВ „СофтСерв“, ТзОВ „Елекс“, Львівська філія АКБ „Форум“, ВАТ АСК „Дністер“ та 14 шкіл і гімназій Львова та області, створено згідно з Наказом МОН № 489 від 26 травня 2010. Однак, як відзначали на презентації Голова координаційної ради комплексу ректор Львівської політехніки Юрій Бобало та заступник голови і директор комплексу Йосип Хром'як, напрацювання в цьому напрямі були давно. Зокрема, Інститут підприємництва та перспективних технологій як виш приватної форми власності (з 1 вересня ІППТ влився до складу Львівської політехніки як структурний підрозділ з правами юридичної особи) ще років десять тому почав таку співпрацю з окремими львівськими школами, а тепер наказом ректора про створення комплексу така співпраця отримала юридичну силу.

Призначення структури — організація навчальної роботи та формування

Світлана Тетяна Пасович

змісту підготовки фахівців за певними напрямками підготовки та спеціальностями, вже починаючи зі школи, простіше кажучи — це профорієнтаційна робота, профільне навчання, узгодження навчальних програм на різних освітніх рівнях, спільне використання матеріально-технічної бази, викладацького потенціалу тощо, як наслідок — підготовка школяра до навчання у виші та до усвідомленого вибору майбутнього фаху.

Під час відкриття комплексу Юрій Бобало звернувся до начальника

Головного управління освіти ЛОДА Михайла Брегіна (до речі, саме під час його попередньої каденції починалася така співпраця ІППТ зі школами) з проханням підтримати ті школи та гімназії, котрі входять до складу новоствореної структури.

Готовність співпрацювати з комплексом висловив також директор нещодавно створеного у Політехніці Інтелектуального навчально-наукового центру професійно-кар'єрної орієнтації Олександр Захар'яш.

Тетяна ПАСОВИЧ

наукові зустрічі

„Документно-комунікаційні системи та технології: досягнення і перспективи“

Учитальній залі Науково-технічної бібліотеки Львівської політехніки відбулася I Міжнародна студентська науково-практична конференція. Активну участь у її роботі взяли її організатори — кафедра історії, теорії та практики культури, — та студенти цієї та інших кафедр: соціології, політології, української мови (ІГСН), інформаційних систем та мереж (ІКНІ) й гості — студенти Національного університету „Острозька академія“. З об'єктивних причин до Львова не приїхали викладачі та студенти з Люблінського університету ім. Марії Кюрі-Скłodовської, з яким укладено угоду про співпрацю в науковій та навчальній роботі у документно-комунікаційній сфері.

Відкриваючи конференцію, доцент кафедри історії, теорії та практики культури Марія Комова наголосила на тому, що студентська конференція поставила перед собою шляхетні, високі цілі: згуртувати й залучити студентство до активної наукової роботи, до наукових досліджень з того фаху, яке визначить їхнє професійне життя, — з документознавства та інформаційної діяльності.

Учасників конференції привітав проректор з науково-педагогічної роботи Львівської політехніки професор Дмитро Федасюк. Він відзначив актуальність проведення конференції саме в нашому дослідницькому університеті,

особливо в епоху стрімкої глобальної інформатизації суспільства. З початком роботи конференції присутніх привітала й заступник директора ІГСН, доцент Зоряна Куньч.

Відбулося пленарне засідання і робота у трьох секціях, де молоді науковці обговорювали проблеми і досягнення в галузі документознавства та діловодства, документно-соціальних документів й документно-соціальної комунікації.

Як відзначила куратор студентського наукового гуртка кафедри історії, теорії та практики культури, старший викладач Світлана Лісіна, найактивнішими були члени наукового студентського кола з документознавства та інформаційної діяльності, який активно діє на кафедрі уже два роки.

— У мене і моїх подруг залишилися дуже гарні враження від злагодженої, цікавої й науково насиченої конференції, — сказала магістрантка Острозької академії Марія Александрук. — На конференції, окрім мене, слово мали Тетяна Дарда та Олесь Сидорук. Ми захоплені студентами Львівської політехніки, які виступали дуже лаконічно й цікаво. Приємно вражені ґрунтовною підготовкою другокурсників і третьоккурсників. З виступів доповідачів ми багато взяли для подальшої наукової роботи.

Катерина ГРЕЧИН

з нагоди ювілею

Цьогорічного року найстаршій кафедрі ІНЕМУ — теоретичної та прикладної економіки — минає 70 років. Із тієї нагоди відбувся науковий семінар „Теоретичні та прикладні засади функціонування сучасної економіки“

Кафедра, без якої не відбудеться жоден інженер

На урочистість завітав про- ректор університету Анатолій Загородній. Від імени керівництва Політехніки Анатолій Григорович про- читав наказ про відзначен- ня колективу дипломами та подарував другий том видання про Львівську політехніку.

Директор ІНЕМУ про- фесор Олег Кузьмін поді- лився спогадами про ка- федру ще з тих часів, коли він сам був студентом. На семінарі також побува- ли представники інших кафедр інституту, гості зі споріднених кафедр львів- ських вишів — Комерцій- ної академії, Фінансово- економічної академії, Університету внутрішніх справ. Колеги обміняли- ся досвідом, обговорили наукові та методичні про- блеми, які цікавлять усіх.

— 40 років нашу кафе- дру очолював професор Іван Тивончук. Шкода, що сьогодні він занедужав, тому не зміг до нас за- вітати, адже з його уст ми могли б почути багато цікавого, — каже завіду- вач кафедри, професор, доктор економічних наук Жанна Поплавська. — Про- фесор Тивончук — Почес-

Світлина Ірини Мартин

ний професор Львівської політехніки. Він підготував близько десяти кандидатів економічних наук, написав понад 200 наукових праць.

Сучасна кафедра те- оретичної та прикладної економіки є спадкоємни- цю кафедри політичної економії, котру засновано у 1940 році. У повоєнний час, від 1949 до 1964 року, її завідувачем був доцент П. Тисячний. Довго залишало- ся невідомим прізвище ке- рівника кафедри у перших дев'ять років її існування. Саме професор Тивончук, який перейняв керівну естафету від Тисячного,

нешодавно з'ясував, що ка- федру очолював Шах, який не мав наукового ступеня. Після війни він емігрував до Польщі, де став знаним філософом. У 1992 році ка- федрі політичної економії стала кафедрою економіч- ної теорії, в 2001 році — те- оретичної економіки і еко- номіки України, а ще через два роки — теоретичної і прикладної економіки. У 2004 році кафедру очолила Жанна Поплавська — фахі- вець у галузі стратегічного менеджменту. У її дороб- ку — близько 200 науко- вих праць. Протягом свого існування кафедра дала

путівку в життя багатьом науковцям. Деякі з них стали гордістю багатьох вишів України, Польщі, Росії, США.

Викладачі кафедри пра- цюють у всіх інститутах Львівської політехніки, чи- таючи загальноекономічні дисципліни та спеціальні курси. Тому можна з пев- ністю стверджувати, що через кафедру теоретичної та прикладної економіки проходить кожен студент університету. Сьогодні тут працюють 3 доктори та 11 кандидатів економічних наук.

Ірина МАРТИН

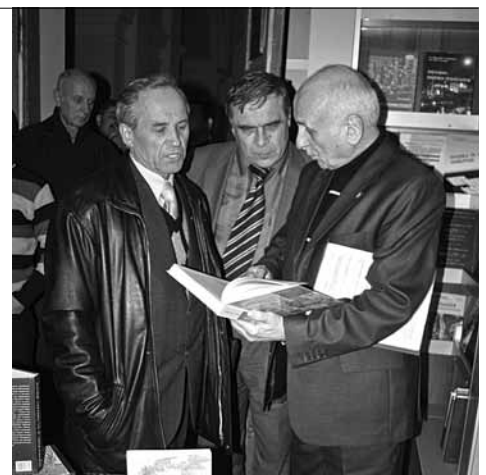
добрі новини

У головному корпусі — книгарня

12 жовтня в головному корпусі Львівської політехніки врочисто відкрито нову книгарню, де можна придбати книги, видані видавництвом Львівської політехніки.

Голубу стрічку перерізали ректор Львівської політехніки Юрій Бобало та проректор з науково-педагогічної роботи Анатолій Загородній. Першими відвідувачами книгарні стали члени Вченої ради, які з цікавістю ознайомилися друкованою продукцією видавництва. До слова, колись у цьому приміщенні вже була книгарня, в якій політехніки залюбки купували художню літературу.

Катерина ГРЕЧИН

in memoriam

Радіофізика, яка вже протягом сторіччя позиціонує себе як окрема потужна наукова галузь, є все ж „дочкою“ класичної електродинаміки і, отже, є галуззю фізики. Доля талановитого науковця-радіофізика Мирона Плетінки, якому цьогоріч виповнилося б 80 років, є настільки показовою і повчальною, що вона не може пройти повз увагу фізиків

Епізод в історії науки і доля людини

Перспективний науковець і талановитий педагог

Вже у Першій світовій війні застосування авіації було неможливим без радіозв'язку. У 30-х роках минулого століття нагальна потреба удосконалення радіопристроїв і антен диктувалася не лише вимогами військовиків, але й на побутовому рівні. Вміти сконструювати найпростіший ламповий радіоприймач, а тим паче радіопередавач — було дуже цікаво й престижно. Молодь прагнула опанувати цей фах. У Галичині така спеціалізація була у Львівській політехніці. І хоч відомі дискримінаційні квоти польської влади не допускали українців до навчання у вишах, все ж одиниці домагалися свого завдяки талантові й винахідливості. У Львівському університеті таким був фізик Василь Міліянчук, у Львівській політехніці — радіофізик Юрій Величко. Професор Величко був такий популярний серед технічної молоді, як професор Мар'ян Панчишин у царині медицини. Ю. Величко заснував, по суті, наукову школу з радіотехніки і радіофізики.

Після Другої світової війни для радіофізики і радіотехніки настав новий етап, пов'язаний з розвитком таких нових напрямів, як радіолокація і телебачення, радіорелейні лінії зв'язку і телеуправління, радіоспектроскопія, космічний зв'язок тощо. Все це вимагало переходу на коротші довжини хвиль, оскільки зі зменшенням λ суттєво зростає обсяг інформації, що висилають, зростає спрямованість радіозв'язку, а звідси й віддаль (дальність) цього зв'язку за тієї ж потужності передавача, зменшуються розміри антенних пристроїв, що має неабияке практичне значення, нарешті, зменшується вплив зовнішніх завад (промислових, атмосферних та взаємних). У наш час кожен переконується в цьому, використовуючи мобільні телефони.

Звуження діаграми спрямованості в радіолокаторах уможливує збільшення локаційних відстаней, підвищення точності визначення кутівих

координат і збільшення роздільної здатності.

Якщо у перші роки війни радіолокатори, що працювали на метрових хвилях, були малоефективними, то вже наприкінці війни розроблено радары сантиметрового діапазону. З настанням космічної ери потреби телекомунікації вимагали переходу до ще менших λ . Для цього розроблялися удосконалені магнетрони і клістриони, інша необхідна апаратура. Саме цим і займався науковець Мирон Плетінка.

Мирон Плетінка у 1951 р. закінчив з відзнакою електротехнічний факультет Львівського політехнічного інституту, у 1953 р. вступив до аспірантури до професора Тетельбаума у Київський політехнічний інститут. Членкор АН УРСР Семен Тетельбаум (1910 — 1958) був відомим спеціалістом у царині радіолокації. Кандидатську дисертацію М. Плетінка захистив у червні 1957 р. на спеціалізованій вченій раді КПІ. Тема дисертації якраз стосувалася розробки високостабільних генераторів НВЧ. Тоді (1950-і роки) такі дослідження засекречувалися, тож тема була, як казали, „закритою“.

Повернувшись до Львова, він на кафедрі конструювання і виробництва радіоапаратури в ЛПІ успішно розвинув цей напрям досліджень та розробок, залучаючи здібних студентів та молодих співпрацівників. У 1956 — 66 рр. опублікував 34 наукові праці, виступав на багатьох конференціях, виконав декілька важливих завдань за довірною тематикою. Будучи доцентом кафедри, він ще в 1965 році очолив нову наукову лабораторію (НДЛ-16), що спеціалізувалася на проблематиці НВЧ-техніки та вимірювання параметрів феритів. Колектив лабораторії набув високого авторитету у інституті та поза його межами. Про це свідчать експертні оцінки та численні відгуки. Формується нова наукова школа ЛПІ. Доцент М. Плетінка завершує докторську дисертацію. Вона стосується нових підходів щодо стабілізації параметрів (найперше — частот) НВЧ-генераторів. Тема дисертації: „Стабілізація частоти надвисокочастотних генераторів методами автоматичного підстроювання“.

Йдеться про розроблений і сконструйований трисантиметровий ($\lambda_{\text{ген}} = 3\text{см}$) високостабільний НВЧ-генератор (ВГ-3) з флуктуаціями частоти $<10^{-9}$, що працює у безперервному режимі і занесений до державного реєстру.

Про доцента М.Плетінку як педагога студенти відгукувалися так: він — один з найвимогливіших викладачів факультету. Однак на іспитах створював доброзичливу атмосферу, був завжди справедливим і на нього, зазвичай, не ображались. Про різнобічні уподобання, патріотизм, душевність і християнську моральність, про шкільні роки, сім'ю та предків Мирона Плетінки розповів мені його син — шановний пан Юрій. Я ж хочу акцентувати ще на одному: це був високоталановитий дослідник, одержимий наукою. Він поєднував у собі талант ученого у наймодернішому напрямі радіофізики (НВЧ-радіофізиці, радіотехніці) і хист педагога вищої школи. Він створював наукову школу. Годі й уявити, щоб таким людям хтось спричинив зло...

За те, що поклав на могилу квіти...

Кирило Плетінка, батько Мирона, працював до війни у відомому львів'янам страховому товаристві „Дністер“, одним із засновників якого був адвокат, колишній голова уряду ЗУНР, почесний член НТШ, д-р Кость Левицький, іменем якого нині названа одна з вулиць нашого міста. Сім'я Плетінків мешкала на вул. Мучній. Це було по сусідству з будинком, де мешкала сім'я К. Левицького. Стосунки були дружні. У нелегкі часи Левицькі підтримували Плетінків. Тож людська приязнь і добра пам'ять збереглися надовго.

За нашою гарною християнською традицією п. Мирон завше 1 листопада відвідував могилу Костя Левицького на Янівському цвинтарі. Покладав квіти і на могилу генерала Мирона Тарнавського. І ось, 1 листопада 1967 р. „обсерватори“ зазнимкували це... І завершилася дияволяда тоталітарного режиму. Талановитого вченого за перед підготовленим рішенням ради

факультету було звільнено з інституту. Перекреслено всі надбаня, сплюндровано людську долю вченого. У 1976 році науковець М. Плетінка помер, маючи лише 46 років...

Нині, коли на 20-ому році Незалежності підступні сили прагнуть реваншу, мусимо пам'ятати, як тоталітарний режим знущався не лише з гуманітаріїв, але й з фізиків.

Епоха квантової електроніки

Віддаючи належне науковим здобуткам Мирона Плетінки, у контексті цієї проблематики я повинен зазначити, що розробки нових НВЧ-генераторів привели фізиків до винайдення мазерів, а далі — до епохи квантової електроніки.

Фізики, домагаючись зменшення λ та збільшення стабільності генераторів і підсилювачів сантиметрових та міліметрових довжин хвиль, зіткнулись з нездоланими для класичної радіофізики труднощами технічного і, зрештою, принципового характеру. Як відомо, найважливіша деталь

генератора, котра при виготовленні потребує прецизійного виконання і наладки, а саме резонатор, повинна мати розміри співмірні з довжиною хвилі генерованого випромінювання. Як наслідок, при зменшенні λ , окрім технічних труднощів виготовлення резонаторів, виникає ще більша проблема — суттєве зменшення генерованої потужності та погіршення параметра стабільності частоти генерації. Таким чином, радіофізики зіткнулися з принциповим протиріччям, коли опанування напрямку дедалі коротших довжин хвиль стало неможливим для реалізації на базі традиційних радіофізичних принципів та засобів. Як завше, нездоланне протиріччя в науці і техніці врешті-врешт вимагає принципово нових підходів. Так визріла потреба винайдення нового способу підсилення та генерації електромагнітних хвиль. Цей новий спосіб і було знайдено. Він ґрунтується на явищі стимульованого випромінювання, завбаченого Айнштейном ще в 1916 р. Якщо генератор М. Плетінки забезпечував рівень відносних флуктуацій частоти $\sim 10^{-9}$, то у мазерах на аміаку цей параметр на

два порядки менший, а у мазерах на атомах водню він — порядком 10^{-13} . Квантова електроніка відкрила новий етап у телекомунікаціях, у техніці вимірювання часу тощо.

Той факт, що квантова електроніка зародилася саме у напрямі НВЧ-діапазону (мазери), а не в оптичному напрямі, зумовлений відчайдушними намаганнями і нездоланими перешкодами в лабораторіях радіофізиків. Однією з таких лабораторій була НДЛ-16 у Львівській політехніці, а одним з таких відчайдухів-радіофізиків був світлої пам'яті Мирон Плетінка.

Ярослав ДОВГИЙ,
заслужений професор ЛНУ
імени Івана Франка, дійсний член НТШ,
голова Фізичної комісії НТШ

P.S. Висловлю подяку п. Юрію Плетінці, синові Мирона Кириловича, який піклується тим, щоб внесок батька в українську науку не загубився і щоб добра пам'ять про нього збереглася. Фізична комісія НТШ вважає своїм обов'язком сприяти поверненню доброго імени вченого.

книга слів

Одинадцять кілограмів титанічної праці

В межах XI Міжнародної наукової конференції *СловоСвіт*, присвяченої проблемам української термінології, відбулась презентація потужного (і за фізичним обсягом, і за вкладом авторів, і за наповненням) англійсько-українсько-англійського словника наукової мови (фізика та споріднені науки) київських науковців **Ольги Кочерги (Інститут теоретичної фізики ім. М. Боголюбова НАН України) та Євгена Мейнаровича (Інститут математики НАН України).**

Два томи, вагою 11 кг, загальним обсягом майже 3000 сторінок, 150 000 гасел у кожній частині, видало вінницьке видавництво „Нова книга“. Словник отримав персональну відзнаку членів журі конкурсу „Найкраща книга 17 Форуму видавців“.

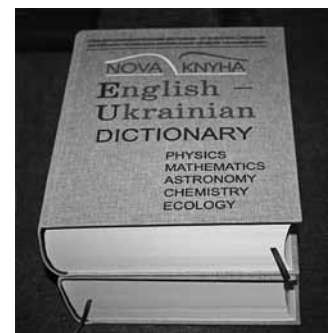
За словами співавторки, невідомо, чи був би словник (робота над ним тривала близько 15 років), якби не було *СловоСвіту*, де науковці-термінологи обмінюються думками та разом „зростають“. Укладаючи словник, автори керувались двома засадами: автентичність англійських термінів; намагання подолати вторинність українських словників (у багатьох міжнародних словниках у реєстрах нема українських термінів, які не мають іншомовних відповідників). Дві частини не є дзеркальним відображенням, намагались кожен термін охопити якнайширше, аби науковець міг послуговуватись лише цим словником.

У виданні є вклад і львівських політехніків.

— Свого часу, на початку праці над словником,

пані Ольга приїздила до мене, ми розмовляли щодо термінів, пов'язаних із радіоелектронікою, — згадує голова Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології Держспоживстандарту та Міністерства освіти й науки України, доктор технічних наук, професор Богдан Рицар. — У 1996 році ми видали словник російсько-український, українсько-російський з радіоелектроніки. І раніше ми мали напрацювання, видавали невеличкі словники, проводили семінари на тодішньому радіотехнічному факультеті.

Вихід такого словника порівнювали з народженням дитини (хоч у першому випадку — це підсумок, а в другому — все тільки починається), називали титанічною, колосальною працею, добрим твором добрих майстрів ручної

роботи тощо. А доцент кафедри українознавства Харківського національного університету ім. В. Каразіна Микола Зубков тішився, що зможе довести в альма-матер, що слово „хемія“ — не його вигадка, якщо воно зафіксоване у такому словнику. За словами професора Богдана Рицара, це найповніший слов'янсько-англійський словник у світі.

Тетяна ПАСОВИЧ

родом із політехніки

Мирослав Сенік — сучасним студентам: не змарнуйте часу!

Голова Львівської обласної ради п'ятого демократичного скликання Мирослав Сенік — частий гість Львівської політехніки. Вперше він потрапив сюди студентом (від 1975 до 1980 навчався на механіко-машинобудівному факультеті). З квітня 2004 до лютого 2005 працював на посаді проректора з адміністративно-господарської роботи. Зараз є членом Асоціації випускників Львівської політехніки.

— *Мирославе Петровичу, чи Ви почуваетесь частиною „родини Політехніки“?*

— Для мене Політехніка передовсім — це період самостійного навчання та школа життя. Більшість із нас були приїжджці, жили в гуртожитку, були відповідальні самі за себе, вчилися давати собі раду в житті. Знання, які дає будь-який виш, — це тимчасова база на короткий період часу, бо світ розвивається динамічно. Тому найважливіше, що повинна досягнути людина, — вміння шукати потрібні знання, застосовувати їх на практиці.

Також Політехніка дала великий практичний досвід. Я практикувався на Кременчуцькому автозаводі, де ми працювали на робочих місцях, за верстатами, на Тернопільському авторемонтному заводі.

Зрештою, ми завжди мимоволі повертаємося до періоду своєї молодості. Як би не було скрутно, неприємності, складні моменти забуваються, здається, що то був ідеальний період, особливо з висоти нинішнього часу. У нас була дуже дружня група. Ми досі що п'ять років зустрічаємося. Цього року 16 жовтня святкували 30 років випуску.

— *Ваші вчителі в житті — теж родом із Політехніки?*

— В період мого навчання в університеті Франка вже відбулись політичні гоніння і там національний дух було майже знищено, а в Політехніці працювали викладачі, яких я часто згадую з теплотою. Вони вплинули на моє становлення як людини та самоусвідомлення як українця. Зокрема, на жаль, уже покійний викладач електротехніки Павло Газдайка. Він не допускав, щоби студент наважився складати йому іспит російською мовою. Лекції читав

лише українською. Декан Ростислав Курендаш для нас, особливо вихідців зі села, був зразком галицького інтелігента. Коли ми заходили в перший корпус (там розміщувався наш деканат), а назустріч йшов декан, кожен старався якнайшвидше привітатися, бо він обов'язково при зустрічі скидав капелюха і кланявся. Було незручно, коли він випереджав у вітанні.

Ще один мій учитель — не з Політехніки. Коли я в 33 роки став міським головою Червонограда (а це складне місто, шахтарське), велику вугільну компанію „Укрзахіддугілля“ там очолював дуже вдумливий керівник Степан Пікула, з яким я й понині підтримую стосунки. Він завжди давав мені такі поради: коли береш когось на роботу, дивись, чи людина вже кимось у житті була, чи має хоч якийсь практичний досвід.

— *Наступний Ваш період у Політехніці — проректором?*

— Не цілком так. Я ще раз закінчував Львівську політехніку. Коли працював головою Личаківської РДА у Львові, вступив на спеціальність „Фінанси“. Це теж був дуже цікавий період. Більшість слухачів були переважно свіжими випускниками вишу, тобто до 25 — 27 років. Лише мені та ще одному колезі було десь за 40, ми там сиділи, як „дембелі“.

У Політехніці навчалися мої син та невістка. То я був у курсі життя Політехніки.

Проректором до Львівської політехніки я прийшов на запрошення світлої пам'яті Юрія Рудавського. Ми з ним познайомилися, коли він був членом виконкому міської ради. Спілкуватися, дискутувати з ним було великою розкішшю. В університеті мені працювалося дуже комфортно.

У цьому колективі був зовсім інакший рівень спілкування, ніж в органах влади, навіть найскладніші питання можна було розв'язувати. Не випадало після року все залишати, але, порадившись із Юрієм Кириловичем, я перейшов працювати першим заступником голови ЛОДА.

— *Коли Вас обрали головою Львівської облради, журналісти акцентували, що разом з політиком Петром Олійником обласно керуватиме „господарник Сенік“. Свого часу Ви працювали за фахом, пізніше очолювали обласне відділення Фонду держмайна, працювали і в міській, і в обласній радах, в ЛОДА, займались бізнесом. Зараз Ви очолюєте список „Нашої України“ на близьких виборах до облради. Чи уявляєте себе поза політикою?*

— Найскладніші люди — ті, які ніде себе не зреалізували. Вони так само будуть незреалізовані і в політиці, і в управлінні. Тому я однаково почувуюся на господарській роботі, господарсько-політичній чи політичній. Зараз найбільш запущеною ділянкою в Україні є власне політична робота, в нас нема політики, є політиканство, немає інтелектуальної політики, не розбудовані партійні структури, в нас партії — це закриті акціонерні товариства.

Зараз важко прогнозувати результати виборів. Але можна сказати одне: будуть нові обличчя, я бачу серед кандидатів цікавих людей, з нестандартним мисленням, з новими ідеями. Думаю, ця рада теж буде по-своєму цікава. Якщо я не буду головою, займатимусь розбудовою власне політичного середовища, політичних структур, політичної партії консервативного характеру, яка стоїть на національних традиціях.

— *На питання, на які жертви можна піти заради кохання, минулого року Ви відповіли: „в молодості є нормою поведінки, коли заради зустрічі з коханою долається відстань у багато кілометрів. Цілком нормально жертвувати всім своїм вільним часом, дуже часто і сном. Зараз, у більш поважному віці, я навряд чи б на таке відважився“. А заради чого відважились би?*

— Може, це банально, але жертвую своїм часом, сном, спілкуванням зі сім'єю заради тих обов'язків, які на мене покладає життя. Неможливо все спрогнозувати, усталити так, що тоді в мене відпочинок, тоді — сон, тоді — вільний час. Особливо на такій роботі. А коли приватне життя, особисті проблеми беруть гору над громадськими обов'язками, над роботою, то краще її не виконувати. А деколи ще треба викроїти час і почитати.

— Що читаєте зараз?

— В основному читаю те, що мені треба для роботи. Люблю публіцистику Оксани Пахльовської в газеті „День“ (це статті з боєм і з правдою), читаю „Україну Молоду“, практично всі інтернет-видання, в дорозі — журнал „Країна“.

Намагаюся читати і художню літературу, поезію. Мені близька європейська література. З останніх прочитаних творів дуже сподобався „Маятник Фуко“ Умберто Еко. Люблю російську літературу. Перечитав практично всього Достоєвського, це був колись мій улюблений письменник. Останнім часом відкрив для себе Салтиков-Шчедріна — вже як політик. Він писав

про таку махрову корупцію, прогнільність влади, цього ми не знайдемо ніде в європейській літературі того періоду (кін. XIX — поч. XX ст.). Очевидно, в Європі цього просто-напросто не було. Тому сьогодні для політиків важливо розуміти, звідки вектор руху тої корупції.

З українських письменників назвав би Михайла Коцюбинського. Найбільше мені подобається „Intermezzo“. Це твір, який захоплює, можливо, тому, що я часто буваю в такому стані, як там описується, — стан повної втоми, людина без енергії. І, безумовно, великий майстер слова — Василь Стефаник, але треба читати не більше одної його новели за один раз. Це буря почуттів і емоцій.

До свого сорому, щойно зараз відкрив для себе Богдана Ігора Антонича. Вважаю, його найбільшим поетом в Україні, хоч є, звісно, великі Шевченко, Франко, Леся Українка. Геній Шевченка беззаперечний. Його поема „Тризна“ (написана російською мовою) — це вишукана поезія. Якби він так писав, мав би славу, почесні. Рівня такій поезії на той період не було. Але він розумів потребу селянина і

писав зрозумілими для нього мовою і стилем. А Антонич зумів побачити і відтворити світ живим, яскравим, його порівняння просто неймовірні: „ранок, спертий на вориння“, „дітвак із сонцем у кишені“, „Антонич був хрущем і жив колись на вишні“!

Сучасних авторів я пробував читати, але, можливо, це не мій час, я спочатку до певної міри захоплювався, потому відходив від них. Скажімо, я з задоволенням прочитав кілька творів Андруховича, потім побачив повторення і перестав його читати.

— Що порадите нинішнім студентам?

— Передовсім хочу їм сказати, що їхні студентські роки проходять у кращий час, ніж той, коли навчалися ми. Сьогодні є інтернет, доступ до бібліотек, до всіх знань. Треба навчитися здобувати знання. Треба захищати свою свободу через інтернет. Не треба боятися глобального світу, він дає нам великі перспективи. Якщо ми відійдемо на узбіччя, то пропадемо. Тому я хочу їм побажати не змарнувати час студентства.

Тетяна ПАСОВИЧ

наш календар

24 жовтня — Міжнародний день Організації Об'єднаних Націй.

Пам'ятні дати

- 21.10.1833** — народився Альфред Бернгард Нобель, шведський хімік і промисловець, фундатор знаменитих премій.
- 21.10.1879** — американський винахідник Томас Алва Едісон випробував першу лампочку.
- 21.10.1989** — установча конференція ухвалила рішення про відновлення діяльності Наукового товариства ім. Шевченка.
- 22.10.1835** — загинув на Поділлі легендарний народний месник Устим Кармелюк.
- 22.10.1892** — помер Олександр Навроцький, український поет і перекладач, учасник Кирило-Мефодіївського братства.
- 22.10.1935** — народився Борис Олійник, український поет.
- 24.10.1804** — народився Едуард Вебер, німецький фізик, який спільно з К. Гауссом розробив систему електричних і магнітних одиниць.
- 24.10.1882** — народився Імре Кальман, угорський композитор.
- 24.10.1929** — крах Нью-Йоркської фондової біржі. Початок світової економічної кризи.
- 24.10.1945** — День ООН (набрав чинності Статут ООН).

- 24.10.1949** — убили письменника Ярослава Галана.
- 25.10.1657** — гетьманом України обрали Івана Виговського.
- 25.10.1825** — народився Йоганн Штраус, австрійський композитор, „король вальсів“.
- 25.10.1855** — народився Дмитро Яворницький, відомий український археолог, етнограф, історик і письменник.
- 26.10.1863** — у Женеві створено організацію Міжнародний Червоний Хрест.
- 26.10.1612** — запорожці з поляками здобули Москву.
- 26.10.1947** — початок наймасовішої у повоєнний період депортації українців західних областей.
- 27.10.1728** — народився Джеймс Кук, англійський мореплавець, який відкрив Австралію.
- 27.10.1745** — народився Максим Березовський, відомий український композитор.
- 27.10.1782** — народився Нікколо Паганіні, італійський скрипаль-віртуоз і композитор.
- 27.10.1811** — народився Ісаак Меррит Зінгер, американський винахідник швейної машинки.
- 27.10.1887** — померла Олександра Псьол, українська поетеса-демократка.
- 27.10.1931** — померла Христина Алчевська, українська поетеса.

під тиском громади

Розгляд законопроекту про мови відклали

Упонеділок в Україні відбулися акції на захист української мови, спрямовані проти проекту закону „Про мови в Україні“. У Києві пікети провели під стінами ВРУ, в регіонах — біля облдержадміністрацій. Протестувальники вимагали відкликати законопроект, який, вважають, може знищити українську мову та розколоти суспільство, адже суттєво розширює функціонування регіональних мов, зокрема російської — передбачає їх використання (в регіонах їхнього поширення) в роботі місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, навчальних закладах тощо.

Тим часом голова ВРУ Володимир Литвин повідомив, що парламент не розглядатиме законопроект ні цього, ні наступного тижня, і зазначив, що зміни до закону проходять експертну оцінку в НАН України.

вшанували нескорених**Дух УПА на вулицях міста**

14 жовтня у Львові відбулися урочисті заходи з нагоди 68-ї річниці створення Української повстанської армії. Представники влади Львова та Львівщини поклали квіти до Меморіалу невідомого воювача УПА.

Зокрема, в урочистостях взяла участь міський голова Андрій Садовий, голова Львівської обласної ради Мирослав Сенник і перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Мирон Янків.

Святкувала цього дня і молодь, провівши акцію „Дух УПА на вулицях міста“. У п'яти районах Львова, зокрема, у центрі міста, на проспекті Свободи, на Левандівці (біля ринку), на Рясне-1 (біля ТЦ „ВАМ“), на Сихові (перед Кінопалацом ім. Довженка), біля перехрестя вулиць Пасічної та Дж. Вашингтона, студенти на дерев'яних колодах перед наметом та імпровізованим вогнищем (свічки, викладені в напис УПА) виконували

Світлина zaxid.net

пісні УПА під акомпанемент гітари, бандури чи скрипки. А на перехрестя вулиць Пасічної та Дж. Вашингтона приїхав міський голова Львова Андрій Садовий і спільно з учасниками акції співав повстанські пісні.

У Києві відбувся мітинг за державне визнання Української повстанської армії. Акція розпочалася біля пам'ятника Тарасу Шевченку, а далі, після мітингу, її учасники пройшли вулицею Володимирською до Софійського майдану, де учасники акції влаштували феєрверк під музичний супровід духового оркестру.

нагорода**Фільм про Митрополита Андрея — у трійці найкращих**

Утрійку найкращих стрічок у номінації телевізійний документальний фільм на конкурсі „Телетріумф-2010“ увійшла кінострічка „Спадщина Андрея Шептицького“, присвячена 20-річчю виходу Української греко-католицької церкви з підпілля.

Головною метою стрічки було показати велич діяльності Митро-

полита, його невтомну та жертвовну працю для добра свого народу. Автори документального фільму переконливо показали місію, яку виконав Митрополит у житті не лише галичан, а й всього українства. Створив фільм рекламно-продюсерський центр „Стар-ТВ“ спільно зі Львівською Архиепархією Української греко-католицької церкви.

флеш-моб**„Масове вбивство“ у Львові**

Вночі з 14 на 15 жовтня ЛООГО „Молодіжний націоналістичний конгрес“ провела флеш-моб „Масове вбивство“, присвячений 51-ій річниці з дня смерті Степана Бандери.

„Масове вбивство“ розпочалося 14 жовтня о 23.30 на трамвайній зупинці „Головна пошта“. Активісти вкрили бруківку та асфальт вулиць Львова контурами тіл, розмістивши біля кожного „вбитого“ пояснення проведення акції.

Цією акцією організатори намагалися привернути увагу громадськості

до злочинних дій радянських спецслужб та вшанувати героїв, що полягли, відстоюючи українські інтереси (Євгена Коновальця, Романа Шухевича, Степана Бандеру, Василя Стуса та тисячі інших свідомих українців). Організатори акції наголосили на тому, що українці повинні пам'ятати про своїх героїв і про масові злочини проти свого народу аби не повторилося пережите.

Матеріали підготувала
Наталія ПАВЛИШИН

нобелянти**Премію миру присудили в'язневі**

Церемонія вручення Нобелівської премії (10 мільйонів шведських крон, тобто близько одного мільйона євро) традиційно відбудеться у Стокгольмі 10 грудня, у день смерті її засновника — Альфреда Нобеля (1833-1896). Лавреати у всіх номінаціях уже відомі.

Премію в галузі фізіології й медицини ще 4 жовтня присудили британському вченому Роберту Едвардсу, який створив технологію екстракорпорального запліднення (ЕКЗ). Водночас Папська академія Pro Vita („За життя“), що займається дослідженнями в галузі біоетики з позицій Римо-католицької церкви, виступила проти цього нагородження, президент академії Ігнасіо Карраско де Паула заявив, що вважає „вибір Едвардса абсолютно неприйнятним з багатьох причин“, зокрема тому, що в світі зараз зберігаються мільйони заморожених яйцеклітин, більшість яких врешті-решт гине.

В галузі хімії Нобелівську премію дадуть Річарду Хеку, Ей-Ічі Негіші та Акіро Сузукі за роботи зі створення паладієвого каталізатора в органічному синтезі.

У номінації „фізика“ перемогли професори Манчестерського університету (Великобританія) вихідці з Росії Костянтин Новосьолов (громадянин Росії та Великобританії) та Андрій Гейм (громадянин Нідерландів) за „новаторські експерименти в дослідженні двовимірного графена“ — матеріалу, який вважається найміцнішим матеріалом на Землі.

Премію в галузі літератури віддадуть перуанському прозаїку і драматургові, публіцисту, політичному діячеві Маріо Варгасу Льосу.

Лавреатом Нобелівської премії миру за 2010 р. став китайський правозахисник і дисидент Лю Сяобо „за тривалу ненасильницьку боротьбу за фундаментальні права людини в Китаї“. 54-річного письменника, колишнього викладача університету зараз ув'язнено.

Лавреатами в галузі економіки стали американці Пітер Даймонд, Дейл Мортенсен та британець Крістофер Пісарідес „за внесок у макроекономіку“, зокрема, за дослідження ринків з моделями пошуку.

Підготувала Тетяна ПАСОВИЧ

парламентські слухання

На початку жовтня у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему „Стратегії гуманітарної політики сучасної України“. У більшості виступів переважала думка, що головними пріоритетами гуманітарної політики нашої держави мають бути: якість життя людини, права і свобода громадянина, духовний розвиток особистості. І ця стратегія повинна залишатися незмінною при будь-якій владі

Гуманітарна політика України

Достойне життя

Держава має ставити в центр своєї уваги інтереси людини. Головним завданням гуманітарної політики є олюднення держави, спрямування її діяльності на інтереси суспільства. Але водночас гуманітарна політика — це й усупільнення самої людини. Держава не може прирікати людей на соціальний дискомфорт, постійну внутрішню кризу.

Наслідками непродуманої гуманітарної політики є невідповідність духовних і матеріальних потреб громадян з умовами їхнього проживання, що змушує їх пристосовуватися, щоб тільки вижити. У нашому суспільстві вигідніше бути пільговиком, ніж власною працею заробляти собі на життя. А суспільство, позбавлене мети та бажання вдосконалюватися, стає зорієнтованим винятково на виживання, а не на прогрес. Тому сьогодні, на думку деяких політиків, надзвичайно важливо є зміна пріоритетів, переорієнтація людини з механізму досягнення цілей держави на мету держави.

Одне із завдань гуманітарної політики — сприяти формуванню людини, адекватної викликам сьогодення, — активної, соціально компетентної, відповідальної, конкурентоспроможної і здатної захищати свої права.

Індикатор смертності є свідченням успішності суспільства. Тому ключовим завданням політики має бути не збільшення кількості населення, а боротьба за кожен рік життя людини і її успішність. Адже за тривалістю життя наша країна відстає від європейських на 10 років і лише на один рік випереджає Росію. Середня тривалість життя українців — 68 років. Тому треба створити програму, реалізація якої дозволила б сказати, що здоров'я і якість життя конкретної людини покращується.

Інноваційна освіта

Важливою складовою гуманітарної політики є освіта. Вона, як і багато інших напрямків гуманітарної сфери, на думку політиків, потребує стратегічних змін. Адже саме освіта повинна сприяти підготовці людини з інноваційним типом мислення та діяльності. Для цього треба

змінити функцію навчального процесу, який виробить в учнів вміння і здатність самостійно навчатися та оволодівати інформацією. До того ж, треба навчити молодь практично застосовувати отримані знання. Бо суспільство може повноцінно формуватися лише за умови, коли в основі життєдіяльності людини і країни будуть знання. А проблемою наших школярів та студентів є те, що знання часто засвоюють лише для відповіді на іспитах, а не для життя.

В умовах розширення демократичних засад функціонування суспільства, зростання комунікативного середовища, в якому перебуває людина, суттєвим чином збільшуються вимоги до людини як самодостатньої особистості. Тому освіта повинна бути дитиноцентристською. Тобто навчання і виховання мають максимально наблизитися до конкретних здібностей кожної дитини, щоб вона відбулася як людина і фахівець на основі власних талантів. Тому старша школа повинна стати профільною, діти після дев'ятого класу повинні навчатися в ліцеях з профільними напрямками.

Висока культура

Гуманітарний розвиток — це модель, зорієнтована на максимальне розкриття духовного потенціалу кожної людини і суспільства загалом, створення гідних умов для реалізації всіх інтелектуальних, культурних, творчих можливостей лю-

дини. Основним складником має бути оновлена культурна політика держави, яка ґрунтуватиметься на новому способі мислення, що є визначальним для кожного етапу розвитку держави. При цьому треба зосередитися на таких пріоритетах та стратегічних завданнях як: формування національного культурного простору, що має базуватися на забезпеченні якісного і різноманітного національного культурного продукту; збереженні та реалізації культурної спадщини, що передбачає вдосконалення правової бази пам'ятко-охоронної справи, розвитку мережі музеїв та історико-культурних заповідників, збереженні і підтримці культурної поліфонії й етнокультурного різноманіття сучасної України; підтримці якісного професійного мистецтва і мистецької освіти та ін.

Представники Міністерства культури та туризму України вважають, що насамперед треба ухвалити і впровадити в життя закон України про культуру, вдосконалити систему бюджетного фінансування культури, а головним інструментом має стати запровадження конкурсних грантових механізмів для підтримки мистецьких проєктів творчої молоді і творчих спілок; впровадити в життя законопроекти щодо підтримки українського кінематографу та зберегти в новому податковому кодексі пільги для українського книговидання.

На парламентських слуханнях побувала Наталія ПАВЛИШИН

зимові курси**BEST оголошує відкриття сезону**

Якщо хочеш, аби ця зима стала для тебе незабутньою мандрівкою у Францію, Росію, Нідерланди та Австрію — заходи на сайт www.BEST.eu.org/courses, дізнайся про нові курси та відправляй мотиваційного листа **до 24 жовтня цього року**.

А якщо хочеш довідатися ще більше — приходь на презентацію, яка відбудеться 21 жовтня, у четвер, о 16.00 у 223 ауд. головного корпусу.

громада і влада**Ще раз про студентський гаманець****Уряд переглянув свою постанову**

Кабінет Міністрів України скоротив перелік платних послуг у вишах, які запровадив раніше.

Про це повідомив голова Держкомітету з питань науки, інновацій та інформатизації Володимир Семиноженко. Зокрема, скасовано плату за перескладання іспитів, за користування інтернетом і лабораторіями. Семиноженко наголосив, що це питання перебуватиме під постійним контролем уряду і ще багато чого доведеться переглядати. На його думку, треба уважніше ставитися до платних послуг, ззагалі, доречно їх мінімізувати. Але якщо йдеться про те, що частина освіти комерційна, треба ще до вступної кампанії врегулювати правила гри.

Хочеться нагадати, що, відповідно до постанови Кабміну від 27 серпня, уряд дозволив державним і комунальним вишам брати зі студентів гроші за пропуски занять і проведення пробного зовнішнього незалежного оцінювання. Також дозволено брати гроші зі студентів, які планують перевестися з одного навчального закладу до іншого. До того ж, виш має право брати гроші зі студентів за форму, якщо статут навчального закладу передбачає формений одяг. До платних послуг увійшло також надання у користування документів із читальень понад установлені навчальними закладами терміни; за доступ до інтернету

понад установлені навчальним закладом терміни.

Студенти — проти платних послуг

Організатори протесту студентів проти впровадження платних послуг, що відбувся у Львові 12 жовтня, заявляють, що їхні акції були мирними, а радикали-хулігани — провокатори.

У своєму офіційному зверненні організатори мітингу спростували свою причетність до хуліганства під стінами Облдержадміністрації. За їхніми словами, провокатори, кидаючи все, що мали під руками, потрапляли не тільки у стіни, а й у правоохоронців, журналістів та студентів, які були в перших рядах. Вони забруднили стіни і пошкодили скло в дверях. Тому студентам довелося оголосити про завершення акції та прибрати за радикалами те, що вони накидали.

Основним здобутком свого мітингу протестувальники вважають те, що їм вдалося передати своє звернення першому заступникові голови Львівської ОДА Миرونу Янківу, а той пообіцяв донести думку студентів до Президента. У заяві учасники акції протесту висловили прохання скасувати постанову, що викликала стільки обурення. У своєму зверненні студенти також зазначили, що якщо влада їх не почує, то вони знову вийдуть на вулицю.

Підготувала Ірина МАРТИН

хіт-парад**Хай перемаже ваш кумир!**

18 жовтня на сайті нашої газети www.audytoriya.lviv.ua результати маємо такі. На третю сходинку прийшла **Руслана** з пісню „Я їду за тобою“ (15,6% голосів). На другому місці опинилася **Лама** зі своєю новою пісню „Тримай“ (20% голосів). А перемога сьогодні належить композиції „Дім для душі“ барда **Володимира Шинкарука**. Просимо зголоситися того, хто за неї так завзято голосував, — на Вас чекає подару-

нок! А пісня набрала аж 42,2% голосів — 19 учасників нашого музичного конкурсу проголосували за неї! Слова пісні можете читати й на сайті, новий список учасників хіт-параду — також там. За нових конкурсантів можна голосувати **до 1 листопада**. Нагадуємо процедуру голосування: надсилаєте свій музпрогноз на нашу електронну адресу info@polynet.lviv.ua, або на сторінку vkontakte.ru/id10384946. Хай щастить!

коротко

3 ініціативи одеської міської громади стартували всеукраїнський конкурс соціальної реклами „Вмикай Українську“. Для участі слід до 24 жовтня завантажити свій варіант на community.livejournal.com/ukrculture/605198.html або відправити на скриньку slovom@yahoo.com. Автори трьох найкращих робіт будуть відзначені призами, а їх роботи стануть основою для майбутньої соціально-рекламної кампанії „Вмикай Українську!“, приуроченої до Дня української писемності та мови 9 листопада.

У місті Лева з'явився історико-краєзнавчий музей „Жінки-українки у боротьбі за державність“. Музей відкрили 15 жовтня, з нагоди 68-річчя утворення УПА, у приміщенні Львівської правничої гімназії. Експозиції музею, присвячені Ользі Бесараб, зв'язковим ОУН-УПА, полеглим у боротьбі за волю України героїням, підготували учні гімназії.

У Львові є „Стіна борців“.

У рамках однойменного фестивалю графіті художники розмалювали в національно-патріотичному стилі стіну позаду пам'ятного знака „Борцям за волю України“, напроти входу в парк культури і відпочинку ім. Б. Хмельницького. Захід ініціювало Студентське братство.

Оголошено міжнародний відкритий конкурс архітектурних, дизайнерських і ландшафтних проєктів для впорядкування місць, пов'язаних з історією єврейської громади у Львові. Йдеться про територію навколо синагоги „Золота Роза“, незабудовану частину колишнього єврейського кладовища біля Краківського ринку й частину колишнього Янівського концентраційного табору (вул. Вишня). Учасниками конкурсу можуть бути професійні архітектори, дизайнери ландшафту, студенти (одноосібно чи у складі авторських колективів). Охочим слід зголоситися **до 10 листопада** і подати проєкт **до 1 грудня**.

За матеріалами інформагентств

славетні українці

У жовтні народився один із найвидатніших українських композиторів XVIII століття Максим Березовський, який зачаровував своєю музикою Росію та Європу

Маестро з України

Музика з храму

Твори цього композитора допомагають згадати про найважливіше, змушують бодай ненадовго залишити буденні справи, клопоти, суєту й подумки перенестись у храм — відчутти один із рідкісних моментів особливого внутрішнього піднесення, як інколи видається, момент наближення до Бога...

У духовних концертах і причасних віршах Максима Березовського („Не отвержи мене во время старости“, „Блажени яже избрал“ та ін.) захоплює не лише довершене звучання (форма як така), а сам дух цієї музики — сповідальний, самозаглиблений і водночас звернений до вічності, до небес. У цих творах мистцеві вдалось органічно поєднати найкращий досвід західноєвропейської класичної музики з національними особливостями хорового мистецтва, традиційними українськими та старослов'янськими текстами, зазначають музикознавці.

При дворі

Європейськість Березовського-композитора закономірна, адже він мав ґрунтовну підготовку, рано ознайомився з музичними здобутками старого континенту.

Майбутній маестро народився в музичному місті Глухові, де готували музикантів для двору російських імператорів. Тож, як припускають біографи, початкову музичну освіту М. Березовський міг здобути у Глухівській музичній школі. Та, варто зауважити, що підтверджених відомостей про дитинство та юність мистця, на жаль, є дуже мало.

Проте відомо, що М. Березовський навчався в Києво-Могилянській академії, де власне й почав композувати. Завдяки винятковим вокальним здібностям він ще юним потрапив в Санкт-Петербург — був солістом у придворній капелі князя Петра Федоровича (згодом імператор Петро III). Як оперний співак (тенор) 14-річний Максим деб'ютував в одній із постановок Італійської оперної трупи (у ній працювали тільки відомі італійські співаки). Невдовзі М. Березовський — уже визнаний майстер композиції,

популярністю користуються його хорові твори. Але з приходом на імператорський трон Катерини II, не надто прихильної до музичного мистецтва (тим паче українського походження), становище мистця стає непевним — і він їде в Європу.

В Європі

Італія. Один із європейських центрів музичної освіти — Болонська філармонічна академія. Саме тут наш земляк приблизно вісім років навчається у відомого історика й теоретика музики, яскравого представника музичної

[•] Пам'ятник М. Березовському в Глухові

Італії падре Мартіні. У травні 1771 року М. Березовський успішно складає іспит і стає членом академії в Болоньї, отримує звання маестро — це було дуже почесно, тим більше для чужоземця (на честь українського композитора на фасаді Болонської музичної академії встановлено меморіальну дошку. Після австрійця В.-А. Моцарта М. Березовський став другим іноземцем, пам'ять якого вшанували в такий спосіб).

Композитор подорожував Італією, писав твори. А всередині 1770-х повернувся до Петербурга. Спершу даремно сподівався на посаду директора Кременчуцької музичної академії, потім влаштувався до придворної співочої капели, без визначеної посади...

Драма мистця

Талант Максима Созонтовича спалахнув рано, він мав добрих вчителів, творив натхненно, пізнав радість визнання. Однак куди більше спробував гіркоти життя: байдужість владоможців, підступність задрісників, брак засобів для існування, врешті бідність і самотність, які й стали єдиними свідками останніх хвилин життя композитора... А ще — творча нереалізованість: М. Березовському не давали змоги друкувати й виконувати свої твори, зайняти відповідне до його таланту становище... Немоżliвість мистця донести до світу те, про що мовчати він просто не міг, була для нього великою трагедією... У березні 1777 року внаслідок нервової недуги М. Березовський нібито самовільно пішов із життя (цю версію деякі біографи композитора піддають великому сумніву).

Відома й невідома творчість

Як і в біографії, у творчості українського мистця є немало білих плям. За своє недовге життя він створив опери („Демофонт“; незакінчена „Іфігенія“), хорові твори, духовні концерти, причасні вірші, сонати та ін. І це тільки частина доробку М. Березовського: чимало його творів загублено, знищено, інші — розкидані по світах. От лише вкінці XX століття віднайшлася його Соната для скрипки і чембало (1772 р.), Одинадцята симфонія.

Творчий спадок М. Березовського — самобутний, новаторський — дуже цінний з мистецької, історичної точок зору. М. Березовський першим із представників національної школи сягнув рівня європейської композиторської техніки, першим успішно оволодів оперним жанром, разом із Дмитром Бортнянським створив новий класичний тип хорового концерту. Цим уродженець української землі засвідчив, що був і є одним з найкращих творців музики — відтак золотими літерами вписав своє ім'я не лише на мармуровій дошці Болонської академії, а й в історію української та світової культур.

Ірина ШУТКА

до дня художника

Неповторний живопис Юрка Коха

У галереї „LvivArt“ 12 жовтня відкрилася сьома персональна виставка Юрка Коха — „Між небом і бруківкою“.

Чому така назва — художник пояснює: „Життя кожного львів'янина відбувається саме між небом і бруківкою: від першого „охматдівського“ крику новонародженого, у захованому серед кам'яниць зеленому дитсадочку, у школах — технікумах — інститутах — університетах — академіях, у місцях, яких не злічити (приземистих кав'ярнях та ресторанчиках, задушливих залах театрів, гамірливих коридорах рідного Магістрату, втаємничених піддашшях майстерень, квартирах та маленьких клітинках...). Все це відкарбовується у просторі між небом і бруківкою“.

Юрій Кох народився у Львові в 1958 році. У 1978 закінчив Львівське художнє училище ім. І. Труша, а в 1986 — Український поліграфічний інститут. Працює в галузі малярства, графіки плаката і книжкового дизайну — він є дизайнером понад 70-ти книг відомих українських літераторів та автором статей на мистецьку тематику. Учасник 190 графічних та малярських виставок у 30 країнах світу.

Світлина Софії Матвіїв

Мистецтвознавець Орест Голубець на відкритті зазначив, що мистець має свій неповторний творчий підхід і не подібний ні до кого іншого:

— Юрко Кох існує у Львові, як неповторне явище. Він малює ті речі, які пов'язані з гіперреалізмом, містичним реалізмом, бутофорністю та гротеском. У своїх картинах завжди намагається підкреслити непомітні буденні речі. Я з приємністю щоразу зустрічаюся з високою майстерністю художника.

18 картин, які ще не експонувалися, шанувальники мистецтва мають змогу побачити до 31 жовтня.

мистецька спадщина

Духовний простір України ХХ століття

У приміщенні ЛОО УТОПІК 12 жовтня відбулася презентація двох монографічних видань про Павла Ковжуну та Любомира — Романа Кузьму.

Упорядниками книжки „Павло Ковжун. Творча спадщина художника: Матеріали. Бібліографічний довідник“ є працівники ЛНАМ Іван Мельник та Роман Яців, який також є автором книжки „Любомир Роман Кузьма (1913 — 2004): малярська і публіцистична спадщина“.

Обидві книги об'єднують шляхетний естетизм, а самі вони є добротними хрестоматіями українського мистецтва ХХ ст. Це спроба всебічного науково-

документального висвітлення усього розмаїття творчого досвіду художників, які в різний час працювали в Україні та американській еміграції. Довідкову частину книжок доповнюють мистецтвознавчі статті та репродукції творів.

Літературознавець, поет, перекладач Роман Лубківський зазначив, що ці видання — це великий зображальний духовний простір України, заклик берегти українські національні святині: церкви, розписи у них, атмосферу спілкування осередків, якою відзначалася інтелігенція та духовенство.

Віце-президент Українського бюро ІКОМОС та модератор зустрічі Андрій Салюк зазначив, що репрезентовані видання вийшли не завдяки сприянню влади чи меценатів:

— Цей інтелектуальний подвиг мистецтвознавці й видавці зробили самотужки. Тому наклад — лише 300 примірників — очікує на тиражування.

Сторінку підготувала
Софія МАТВІЇВ

коротко

У Львові завершився Всеукраїнський відкритий конкурс на найкращу концептуальну ідею пам'ятника Богдану-Ігорю Антоничу. Ним виявився проєкт, де сплелися три світи — тварин, рослин та людей. Його встановлять наступного року на Святоюрській горі.

15 — 17 жовтня на площі за „Арсеналом“ тривав ІV ковальський фестиваль „Залізний Лев 2010“. Приїхало понад 80 учасників зі Львова, Києва, Житомира, Івано-Франківська, Луцька, Рівного, Закарпаття та Криму, а також Польщі, Чехії та Нідерландів. Крім традиційного ковальства представили сувенірну продукцію, показове підковування коня, концерт та майстер-класи.

Від 17 до 31 жовтня у Львівському будинку органної та камерної музики триватиме Міжнародний фестиваль органної музики „Діапазон“. Виступають виконавці світового рівня — Лука Скандалі (Італія), Надія Величко, Валерій Коростельов, Салтанат Абільханова (Казахстан), Фелікс Пахлатко (Швейцарія), а також молоді органісти.

70-ту річницю відзначає літературно-меморіальний музей Івана Франка у Львові. Участь в урочистостях взяли перший заступник голови ЛОДА Мирон Янків, директор Львівської галереї мистецтв Борис Возницький, директор Львівського історичного музею Роман Чайківський, директор Національного музею ім. Андрея Шептицького Ігор Кожан, науковці з різних міст України.

Кінофестиваль, присвячений творчості Івана Миколайчука, відкрито 12 жовтня у Чернівцях. У рамках фестивалю в кінотеатрах Чернівців три дні проходила ретроспектива фільмів Миколайчука та фільмів з його участю.

VI Львівський тиждень моди відбудеться 28 — 31 жовтня у виставковому центрі „Шувар-Експо“. Цього разу дизайнери презентуватимуть колекції сезону „весна — літо 2011“. Почесним гостем буде японський модельєр, засновник бренду „Kenzo“ Кензо Такада.

За матеріалами інформагентств

перший курс

Про нову сходинку життя, про те, чим живе нове поповнення Політехніки, які проблеми та хобі має, розповідає читачам „Аудиторії“ першокурсниця ІАРХ Наталя Лупій

Не будь сірою масою, ти — особистість

НАВЧАННЯ. Мої очікування від студентського життя повністю оправдалися. Наша група дуже класна, настільки вони мені близькі за духом, що ми стали майже рідними. Улюбленого предмету ще нема, але дуже чекаю нарисної геометрії — в нас перед початком навчального року було два тижні підготовки, і була нарисна геометрія, вона мені найбільше сподобалась. А взагалі вчитися — цікаво. Коли ти 5 — 6 годин витрачаєш на якусь завдання і бачиш результат — задоволення колосальне! Радію і за роботи одногрупників, щось для себе цікаве почерпну від них, ділюся і своїм досвідом.

ВИБІР ФАХУ. Мої батьки вчилися в Політехніці на хімічному факультеті. А мені з дитинства подобалося щось творити своїми руками. Спочатку я планувала вступати на дизайн, але все ж обрала архітектуру. А коли почала креслити — то вже мене було годі відігнати, тільки дайте олівець і лінійку!

БУДНІ. Поза навчанням „творчого життя“ в нас наразі мало — ми тільки креслимо, знайомимося, часу дуже не вистачає, ще не повністю втягнулися в ритм. А ще не завжди знаєш, де яка аудиторія, і де

якого викладача знайти, деколи буває, що викладачі сварять, що ми довго йшли на пару. Ми цього дуже боїмося!

НЮАНСИ. Мене вже записали до праці в профкомі, але ще не маю конкретних доручень. Хотіла спочатку бути старостою групи, але сказали — тільки хлопці. І заступники також тільки хлопці...

ВІЛЬНИЙ ЧАС. Поза навчанням часу обмаль. Дуже тішуся, коли випадає нагода на якийсь концерт потрапити або з друзями зустрітися. А ще, доки тепло, планую на вихідних поїхати в Карпати.

МИСТЕЦТВО. Люблю інструментальну класичну музику. В органну залу ходжу з великим задоволенням. Подобається ходити на концерти, на вистави в театр. Знаю, що в Політехніці є Народний дім, де безліч гуртків на різні таланти. Мої одногрупники вже туди ходять.

КНИГИ. Читати я люблю, найбільше про Другу світову війну, на історичну тематику. Улюблена книга — „І один у полі воїн“ Юрія Дольд-Михайлика. Це книжка про радянського розвідника, який жив у Німеччині, удавав німецького офіцера і передавав на Батьківщину

секретну інформацію. Сучасні цікаві книжки мені дуже мало трапляються, рідко щось таке є, щоб запам'яталося.

ХОБІ. Я бачила, як роблять кульчики, і вже собі купила матеріал для них — пластик. Я дуже давно хотіла щось ліпити, займатися скульптурою, наразі почну з прикрас. А ще я займалася сім років сучасними естрадними танцями.

МРІЇ. Хочу спроекувати церкву — для душі, але це така „мрія життя“. Хотіла б (навіть безкоштовно, якщо таке зацікавило б міську владу) спроекувати зоопарк. Я вважаю, що проектувати такі масштабні речі — це вершина аналітичної думки для архітектора. Це ж скільки потрібно розрахунків, всіляких аспектів врахувати, але це мені дуже цікаво!

ПЛАНИ. На другому курсі планую працювати помічником архітектора, щоб набувати досвіду. Найбільше люблю проектувати, провадити якусь творчу діяльність, тому що людину, яка вміє щось придумати і зробити, дуже цінують.

Софія МАТВІЇВ

зустріч з легендою

„Казки мають залишатися з людиною на все життя“

Минулої п'ятниці „Дім легенд“ розпочав цикл зустрічей із легендарними людьми. Першим гостем, який у невимушеній атмосфері, за келихом грузинського вина і горнятком чаю спілкувався з присутніми, став унікальний казкар, поет, кінематографіст, актор, політичний діяч **Ґурам Петріашвілі**.

Це не було схоже на звичний літературний вечір, коли автор зі серйозною міною розповідає про свої літературні досягнення. Це було схоже на довірливу жартівливу бесіду, це було ніби творення ще одного казкового тексту, який невидимим залишиться на одній із полиць бібліотеки „Дому легенд“. Скерувувала розмову на певні теми поетеса і головний редактор „Видавництва Старого Лева“ **Мар'яна Савка**. Власне в цьому

видавництві і вийшли в українському перекладі казки Ґурама Петріашвілі „Чудеса Маленького Міста“. Одна з казок (про дивака, що намагався засвітитися людям, зокрема, коханій жінці, але вони не повірили в його здібності світитися), яку **Мар'яна**

прочитала повністю, стала приводом до розмови про почуття. „До справи і до світу треба ставитись серйозно, а до себе — з гумором, — вважає казкар. — Найсерйозніше, що є у світі, це кохання. Після першого кохання людина або встає на ноги, або помирає духовно. Взагалі, якщо щось робити, то шаленим чином, якщо є кохання, то воно мусить мати не 36,6, а 40 градусів“.

Казки Ґурама Петріашвілі радо читають і дорослі: ми в душі залишаємося дітьми, а чим старшою стає людина, тим інші шари значень відкриває у казках, бо „казки пишуть не задля задоволення чи розваги, вони універсальні і мають лишатися з людиною на все життя“.

Наталя ЯЦЕНКО

Львівський Палац мистецтв (вул. Коперника, 17)

XVII Ярмарок кар'єри

студентів та випускників університетів Львова

3 листопада 2010 року, 10.00 — 17.00

Пропозиції щодо роботи і кар'єри від компаній Львова, Києва, Ужгорода

Відділ працевлаштування (кімн. 309, IV навчальний корпус) надає консультації студентам Львівської політехніки щодо правил оформлення резюме та успішного проходження співбесіди.

Докладніша інформація — на сайті: www.lp.edu.ua > управління > окремі підрозділи > відділ працевлаштування

Візьміть резюме і приходьте!

Шанс отримати престижну роботу випадає не щодня!

Сплата страхових внесків

до Пенсійного фонду України фізичними особами-СПД,
які обрали особливий спосіб оподаткування

Законом України „Про внесення змін до законів України „Про Державний бюджет України на 2010 рік“ та „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 8 липня 2010 року № 2461-УІ вносяться зміни до підпункту 4 пункту 8 розділу XV „Прикінцевих положень Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“, а саме, що фізичні особи-СПД, які обрали особливий спосіб оподаткування, та члени сімей зазначених осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності, на період дії законодавчих актів з питань особливого способу оподаткування сплачують страхові внески до Пенсійного фонду України, в порядку визначеному Законом України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“.

При цьому зазначено, що сума страхового внеску встановлюється цими особами самостійно і повинна бути не менше мінімального розміру страхового внеску та не більше розміру максимальної величини страхового внеску.

Мінімальний страховий внесок у 2010 році розраховують, виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленого ст. 53 Закону України „Про Державний бюджет України на 2010 рік“, а саме:

- з 1 липня 2010 року — 294 грн. 82 коп. (888 грн. × 33,2%), де 888 грн. — мінімальна заробітна плата; 33,2% — розмір страхового внеску.
- з 1 жовтня 2010 року — 301 грн. 12 коп. (907 грн. × 33,2%), де 907 грн. —

мінімальна заробітна плата; 33,2% — розмір страхового внеску.

- з 1 грудня 2010 року — 306 грн. 10 коп. (922 грн. × 33,2%), де 922 грн. — мінімальна заробітна плата; 33,2% — розмір страхового внеску.

На сьогодні від платника єдиного податку, який сплачує його у розмірі 200 грн., на рахунок органу Пенсійного фонду України надходить 84 грн. (42% від суми єдиного податку, тобто від 200 грн.). Якщо сума єдиного податку менша, то відповідно і до ПФУ надійде менше.

Згідно з діючим законодавством для обчислення пенсії береться страховий стаж, тобто період, протягом якого особа підлягала загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачено страхові внески у сумі не меншій ніж мінімальний страховий внесок, який у липні 2010 року становить 294 грн. 82 коп.

Отже, якщо особа не здійснює доплати до мінімального страхового внеску, у нашому випадку доплата повинна становити не менше ніж 210 грн. 82 коп. (294 грн. 82 коп. — 84 грн.), то до стажу такої особи буде зараховано не цілий місяць липень, а лише 9 днів (84 грн.: 294 грн. 82 коп. = 28,5%, оскільки липень має 31 день, то множимо на 28,5% і виходить 9 днів).

Сплачують страхові внески у строки, визначені частиною б статті 20 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“, а саме щоквартально, протягом 20 календарних днів, наступних за останнім

календарним днем звітного кварталу, а саме:

- за липень-вересень 2010 року — до 20 жовтня 2010 року;
- за жовтень-грудень 2010 року — до 20 січня 2011 року.

Платникам, які не сплачують суми страхових внесків у розмірі не менше мінімального страхового внеску у терміни до 20 жовтня 2010 року та 20 січня 2011 року, буде надіслано Розрахунок сум за квартал, з урахуванням частини сум єдиного або фіксованого податків разом з вимогою про їх сплату.

Суми несплачених страхових внесків стягуються у порядку, встановленому статтею 106 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“.

За підсумками року, зазначені особи подають до органів Пенсійного фонду за місцем взяття на облік звіт (до 1 квітня наступного року — за звітним роком), за формою згідно з додатком 5 до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованих внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування органам Пенсійного фонду України, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 05.11.2009 № 26-1.

Сплачують внески платники на рахунки органів Пенсійного фонду, відкриті в установах ВАТ „Державний ощадний банк України“ за місцем взяття на облік цих осіб, як страхувальників.

Пенсійний фонд Залізничного району міста Львова

Національний університет „Львівська політехніка“

оголошує конкурс на заміщення посад завідувачів кафедр:

- теплотехніки і теплових електричних станцій;
- хімічної інженерії.

До участі в конкурсі допускаються особи, які мають науковий ступінь доктора наук і/чи вчене звання професора, а також стаж педагогічної роботи не менше 5 років.

Особі, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву, особовий листок з обліку кадрів з фотографією, автобіографію, копії документів про вищу освіту, наукові ступені і вчені звання, список друко-

ваних праць і винаходів, завірених за встановленим порядком.

Термін подання документів на конкурс — місяць з дня опублікування оголошення в газеті.

Документи на участь у конкурсі прохання надсилати на ім'я ректора Національного університету „Львівська політехніка“ за адресою: 79013, м. Львів, вул. С. Бандери, 12, кімн. 303.

Житлом Університет не забезпечує.

Ректорат

Національний університет „Львівська політехніка“

оголошує конкурс на заміщення посад науково-педагогічних працівників кафедр:

- електронних засобів інформаційно-комп'ютерних технологій — професор (1), доцент (1);
- електронних обчислювальних машин — професор (1);
- електронних приладів — професор (1);
- містобудування — доцент (1);
- нарисної геометрії та інженерної графіки — старший викладач (1);
- психології педагогіки та права — професор (1);
- радіоелектронних пристроїв та систем — доцент (1);
- фотограмметрії та геоінформатики — старший викладач (1).

Особі, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: за-

яву, особовий листок з обліку кадрів з фотографією, автобіографію, копії документів про вищу освіту, наукові ступені і вчені звання, список друкованих праць і винаходів, завірених за встановленим порядком.

Термін подання документів на конкурс — місяць з дня опублікування оголошення в газеті.

Документи на участь у конкурсі прохання надсилати на ім'я ректора Національного університету „Львівська політехніка“ за адресою: 79013, м. Львів, вул. С. Бандери, 12, кімн. 303.

Житлом Університет не забезпечує.

Ректорат

для львів'ян і гостей міста

Національний театр опери та балету ім. С. Крушельницької

- 21 жовтня — Йоганн Штраус — король вальсу (концерт). 18.00.
- 22 жовтня — „Дон Кіхот“ (балет). 18.00.
- 23 жовтня — „Летюча миша“. 18.00.
- 24 жовтня — „Царева наречена“. 18.00.
- 26 жовтня — „Наталка Полтавка“. 18.00.

Національний академічний драматичний театр ім. М. Заньковецької

- 21 жовтня — „Сільва“. 18.00.
- 22 жовтня — „Два дні... Дві ночі...“. 18.00.
- 24 жовтня — „Дама з камеліями“. 18.00.
- 26 жовтня — „Криза“. 18.00.
- 27 жовтня — „Суботня вечеря“. 18.00.

Камерна сцена

- 23 жовтня — „Або-Або“ (за листами та спогадами О. Теліги). 17.00.
- 26 жовтня — „Або-Або“. 18.00.

Муниципальний театр

- 21, 27 жовтня — „Лісова пісня“. 16.00.
- 24 жовтня — „Біда від ніжного серця“. 16.00.

Львівський академічний театр ім. Л. Курбаса

- 22 жовтня — „МА-НА НАТ-ТА“. 19.00.
- 23 жовтня — „Наркіс“. 19.00.

Будинок органної та камерної музики

Міжнародний органний фестиваль „Діапазон“.

- 23 жовтня — Сольний органний концерт Н. Величко (Україна). 18.00.
- 24 жовтня — Сольний органний концерт В. Коростельова (Україна). 18.00.

Колектив кафедри електричних систем та мереж Інституту енергетики та систем керування Львівської політехніки висловлює щирі співчуття завідувачу лабораторіями Івану Богдановичу Прокопцю з приводу тяжкої втрати — смерті матері.

Колективи Інституту інженерної механіки та транспорту і кафедри механіки та автоматизації машинобудування Львівської політехніки висловлюють глибоке співчуття доценту кафедри МАМ Тамарі-Надії Мартинівні Ванькович з приводу тяжкої втрати — смерті матері.

ОСВІТНІЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „АУДИТОРІЯ“

Засновник і видавець — Національний університет „Львівська політехніка“
Реєстраційне свідоцтво — КВ № 2743
Індекс 35004

Виходить з жовтня 1946 року. Періодичність — один раз на тиждень. Сфера розповсюдження — загальнодержавна. Ціна — 1,50 грн.
Кольороподілені фотоформи виготовлено в ТзОВ „Растр-7“, вул. Кн. Романа, 9/1.
Газету надруковано у видавництві Львівської політехніки, вул. Ф. Колесси, 2.
Спосіб друку — офсетний. Обсяг 2,33 ум. друк. арк.
Наклад 2000. Зам. №

Головний редактор — Ярослава ВЕЛИЧКО
Заступники головного редактора — Тетяна ПАСОВИЧ, Роман КИНДРО
Відповідальний секретар — Христина ВЕСЕЛА
Редактори відділів:
освіти і науки — Тетяна ПАСОВИЧ
молоді, сім'ї та спорту — Наталія ПАВЛИШИН
культури та дозвілля — Софія МАТВІВ
Літературний редактор — Олег СЕМЕНИШИН
Логотип, дизайн та комп'ютерне складання — Павло ПРОЦІВ
Редакція послуговується Проектом нового українського правопису.

Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуємо і не повертаємо.
Редакція застерігає за собою право літературного редагування, скорочення текстів.
Автори матеріалів відповідають за достовірність наведених фактів.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. За зміст і достовірність рекламних оголошень відповідає рекламодавець.
При передруках посилання на „Аудиторію“ обов'язкове.
На першій сторінці — світлина Катерини ГРЕЧИН.